

Reports

Research Projects

SILENCES IN 20TH- AND 21ST-CENTURY MUSIC AND SOUND-ART

In my Ph.D. project, (2002-5, Department of Musicology, University of Copenhagen), I have approached the subject of musical silences through the work of some specific twentieth-century composers of scored music, then of sound-artists working with digital audio in the '90s and '00s, proceeding from the way that silence manifests itself in their music at the level of composition, conceptualisation, performance and reception.

Silence is most often regarded as the background against which the figure of music is perceived. By reversing polarities and treating silence as the figure to be examined against the background of music, my project aims to explore aesthetic contexts, and theoretical issues related to and occasioned by the study of musical silence, and to analyse specific musical silence phenomena as they appear in music and sound-art, and at the more conceptual or contextual level of individual composers' and periods' handling of silence phenomena. Considering both historical and contemporary examples where silence forms a constituent element of a musical context, I ask what are the consequences for the practices of music and of aurality, and for musical aesthetics and musicological approaches, of foregrounding silence in musical contexts.

Some initial pilot-projects in my research exploring individual twentieth-century composers' silences includes a study of Cagean silence, considering 4'33" as a matrix of influences from contemporary parallel trends in the visual arts, a contemporary reevaluation of mystical thinking, and the rise of mediatised sound in everyday life; a discussion of some silence phenomena in Webern's music as a point of tension between composition (notation) and performance, specially considering silent openings and silent downbeats, the avoidance or side-stepping of closure, rests and fermata in conjunction with tempo-changes across silent moments, and the more general phenomenon of extreme quietness; and a study of gestures and experiences in the music of Salvatore Sciarrino and Luigi Nono.

Other topics of my research will include amplified, recorded and digital silences. New mediatisations seem to have facilitated some new, previously impossible, categories of silence, as compared with the mere idea (and idealisation) of silence available in live (acoustic) performance's dialogue with the score. I will look at the work of composers and sound-artists whose present work is shaped both conceptually and technically by these new opportunities. Further information on my Ph.D. project can be found at www.staff.hum.ku.dk/juliana.

Juliana Hodkinson

DANSK ROCK MELLEM TRADITION OG MODERNITET

Hovedsigtet med mit ph.d.-projekt er at undersøge nogle udvalgte lokaliseringer af dansk rock i perioden ca. 1970-2002 med henblik på at vurdere hvordan denne musik har udformet sig som kulturel praksis, set i relation til periodens skiftende forestillinger om danskhed og nationalkulturel identitet. Projektet afvikles i perioden 2002-2005 på Musikvidenskabeligt Institut, Københavns Universitet. Projektet er tematisk, men ikke formelt tilknyttet forskningsprojektet Dansk rockkultur fra 1950'erne til 1980'erne.

Dansk rock kan anskues som værende opstået inden for et kontinuum defineret af to modsatte positioner. På den ene side er der blevet frembragt dansk rock, hvor der med vidt forskellige motiver for øje har fundet en aktiv forvaltning af ældre, danske musiktraditioner (børnesange, slagere, højskolesange, salmer, folkeviser samt diverse spillemandstraditioner), ikke mindst hos navne som Skousen & Ingemann, Gasolin'/Kim Larsen, Lars Lillholt Band, Anne Linnet, Souvenirs og Sorten Muld. På den anden side er der sideløbende hermed blevet frembragt rock, hvor de dominerende transnationale eller globale tendenser i rock er blevet overtaget eller undertiden ligefrem kopieret, sådan som det er sket hos navne som Malurt (til trods for at gruppen sang på dansk), D-A-D, Gangway, Hanne Boel, Sko & Torp, Dizzy Mizz Lizzy, Big Fat Snake og Saybia. I alle tilfælde er der løbende foregået en række forhandlinger af den globale rocks udtryk og former, der på forskellig vis og med forskellige resultater er blevet tilpasset en lokal, stedorienteret kontekst – i dette tilfælde den danske. Denne forhandling lader til at have afgørende betydning for, hvordan dansk rock er blevet udformet gennem årene, hvor den generelle orientering i nogle perioder er gået i retning af det lokale og i andre perioder i retning af det globale.

Som teoretisk ramme for projektet tager jeg afsæt i en række af de karakteristika som kendetegner det senmoderne og stadigt mere globaliserede samfund siden tiden omkring 1970. Forhold vedrørende tradition/aftraditionisering, sted/rum-forskydninger, trans- og afnationaliseringer og global/lokal-problematikker vil blive sat i relation til dansk rock som kulturel praksis og de skiftende forestillinger om danskhed(er) som denne praksis ser ud til at have affødt.

Jeg vil undervejs fokusere særligt på de danskhedsrelaterede lokaliseringer i dansk rock som har fundet sted i perioden 1997-2001, og som er tilknyttet navne som Sorten Muld, Serras, Mathias Grip, Anne Dorte Michelsen og Kim Larsen foruden diverse antologier af 'rockversionerede' børnesange og folkeviser.

Henrik Marstal

GRUNDSTRUKTURER I DEN POLYFONE SATS CA. 1350-1600

Ph.d.-projektet *Grundstrukturer i den polyfone sats ca. 1350-1600 – en undersøgelse af synkopedissonansen og den dissonerende clausula*, afvikles i perioden 2002-5 ved Institut for Musik og Musikterapi, Aalborg Universitet. Arbejdet har som overordnet mål at opnå en dybere indsigt i bestemte satstekniske forhold, som udgør dele af grundlaget for den polyfone, kontrapunktiske sats. Der er tale om fokusering på nogle specifikke indre grundstrukturer og ikke om beskrivelser af generelle ydre stilmæssige udviklingstendenser.

En sådan central struktur er det tostemmige synkopedissonanskompleks, som besidder væsentlige kontrapunktiske egenskaber mht. linearitet og samklang, og hvis uforanderlighed gennem ca. 600 år er aldeles slående. Denne stabilitet skyldes strukturens nøje sammenhæng med selve musikkens grundmateriale og resulterede i en påfaldende hurtig og entydig stilistisk fællespraksis omkring 1400.

Oftest omtales synkopedissonansen blot som en blandt flere dissonanstyper, men det er imidlertid en afgørende forskel, at synkopedissonansen på flere måder ud over sine to aktive stemmer griber ind i de omkringliggende stemmer. Derfor har jeg valgt at definere en tostemmig kontrapunktisk grundstruktur, den dissonerende clausula, som er en særlig kombination af kadence og synkopedissonans.

Som afhandlingens teoretiske grundlag er det afgørende, at synkopedissonansens oprindelse og tidlige regulering fra midt/sidst i 1300-tallet og begyndelsen af 1400-tallet under-

søges meget omhyggeligt. Derfor har jeg valgt at indskrænke undersøgelsens tidsramme til ca. 1350-1600, hvor synkopedissonansen stort set udelukkende optræder som en del af den dissonerende clausula.

Indtil videre arbejder jeg efter følgende punkter. De indre grundstrukturer i den polyfone sats – synkopedissonansen og den dissonerende clausula – skal afdækkes, beskrives og dokumenteres fra den allerførste tilsynekomst, herunder vurderingen af ‘forstadier’ til synkopedissonansen, hvorefter jeg vil påvise sammenkoblingen mellem synkopedissonansen og den dissonerende clausula og dens videre udvikling frem til ca. 1600. Dette følges op af en indkredsning af forskellige satsmekanismer, som udgår fra den dissonerende clausula. Disse mekanismer fremstår både som direkte og satsdeterminerede styringer i den polyfone tekstur og som forskellige afledte funktioner. Endvidere ønsker jeg at relatere den dissonerende clausula til forskellige teknikker og teksturtyper.

Et væsentligt aspekt i undersøgelserne bliver vurderingen af den dissonerende clausulas samklangsmæssige konsekvenser, idet en af strukturens iboende egenskaber er dens evne til i forløbet at udtrykke samklangsmæssig affinitet. Dette leder frem til hypotesen om den dissonerende clausula som tonalitetskonstituerende faktor, idet den bl.a. indebærer ledetoner, spændingssamklange og kvintrelationer og dermed reguleret samklangsmæssig progression.

Arbejdet har på det seneste ført mig ind i en problematik omkring en systematisk beskrivelse af stemmeføringsrelationer, hvilket har vist sig at medføre et behov for en omfangsrig og omstændelig databehandling. Til gengæld leverer det udviklede analyseredskab afgørende resultater til vurderingen af stemmeføringen.

Thorkil Mølle

ARS RHETORICA OG ÆSTETIKKEN

Mit postdoc-projekt *‘Ars rhetorica’ og æstetikken: Skismaet der blev væk. Mozarts opera seria-reception*, som gennemføres ved Musikvidenskabeligt Institut, Københavns Universitet i perioden 2002-4, har Mozarts to store *opere serie*: *Idomeneo* (1781) og *La clemenza di Tito* (1791) som ramme.

I slutningen af det 18. århundrede fik den retoriske kunstfilosofi, der havde domineret operaen i både det 17. og første halvdel af det 18. århundrede, konkurrence af den egentlige æstetik, hvor kunst i højere grad opfattes som autonom og hermed også til dels frigøres fra en retorisk, kommunikativ situation. Mozarts *opere serie* vil derfor som udgangspunkt blive opfattet som et brydningsfelt, hvor både barokkens retoriske virkningsæstetik og den nye kunstopfattelse i slutningen af det 18. århundrede kan spores, såvel i drama, libretto og musik som i den måde de tre komponenter disponeres i forhold til hinanden. Min overordnede tese er, at der *ikke* er tale om et decideret brud med barokkens retoriske æstetik, men at den musikalske retorik derimod omdefineres, idet den tager farve af de nye kulturelle strømninger. For eksempel benyttes affekt læren, der er en del af Mozarts musikalske arv, både på en konventionel og en eksperimenterende måde. Der er derfor ikke tale om en afvisning af retorikken, men om en facetteret dialog imellem to forskellige kunstfilosofier – en gammel og en ny – der bringer karakteristiske aspekter frem ved dem begge.

Ud over en nyfortolkning af *Idomeneo* og *La clemenza di Tito* omfatter projektet også en ontologisk undersøgelse af genren *opera seria*. Jeg inddrager her nyere performativ teori af bl.a. Ellen Rosand og Reinhard Strohm, antropologisk teori om ceremonier og ritualer af bl.a. Martha Feldman og retorisk teori om den epideiktiske talegenre (lejlighedstalen), som siden antikken har været kædet sammen med både ceremonielle begivenheder og en repræsen-

tation af dyder og laster. Den italienske opera seria har således altid været en kritiseret operaf orm, og i forskellige former for historiografi fokuseres der ofte på opera serias 'mangler', dvs. på hvad opera seria ikke er, i stedet for hvad den er. For eksempel fortolkes genre ns konventionelle dualisme – kontrasten mellem recitativer og arier – som et brud på den dramatiske kontinuitet. Joseph Kerman går så langt i sin klassiker *Opera as Drama* (New York, 1956), at han faktisk ikke anerkender opera seria som rigtig opera. Han benævner genre n "koncert i kostumer" og karakteriserer også perioden mellem Monteverdi og Gluck som "the dark ages". Den negative holdning til opera seria har derfor også spillet en afgørende rolle i det 20. århundredes Mozartreception, hvor hverken *Idomeneo* eller *La clemenza di Tito* har en status, der kan sammenlignes med Mozarts operer *buffe* og *Singspiele*, fx *Le nozze di Figaro* (1786) og *Die Zauberflöte* (1791).

Jette Barnholdt Hansen

GENRE CULTURES IN POPULAR MUSIC

This is a report on my work as a Post-Doctoral Fellow in the Music Department at the University of Copenhagen, with a two-year fellowship from the Danish Research Council for the Humanities. My appointment runs from August 2002 to July 2005 because I have accepted a one-year post-doctoral position at the University of Chicago.

Like many others, I am puzzled by musical labels and their influence on the ways in which we listen to music. And with popular music as my primary field of study, it is impossible to ignore the fierce debates about generic labels and their changing nature. Many scholars have been talking about this, but so far only briefer studies of particular aspects have appeared in print.

The overall subject of my project is genre in contemporary cultures of popular music. I focus on what I shall call genre cultures and their communities, representations, and influence on peoples' lives and musical practices. How can we understand the concept of genre and its role in musical cultures? A starting point, and a unifying thread, in my work will be the tenet that, even though generic categories are complex and unstable, people rely on generic centres to organize cultures around particular kinds of music. It is also one of my chief concerns to develop new approaches to the study of genre. I take account of the crisis of representation in postmodern theory and intend to construct genre theory in new and more flexible ways, with attention to the complexity of musical cultures.

The outcome of my work will be published in a book that I am preparing for the University of Chicago Press. It will be a broad-based study of genre cultures, with a general introduction and two parts that look at more specific issues and entail a couple of case studies. The book will take a comparative approach to the study of genre, because one genre is often formed in relation to other genres and there are certain limitations as to what a genre culture knows about itself. The case studies in the first half are going to look at how three genre cultures have positioned themselves in relation to folk music, and this I see in a wider context of popular music history. After these broad discussions, the second part of the book should concentrate on a single genre culture (jazz) and its relations to other cultures of contemporary popular music.

Fabian Holt

DANSK ROCKKULTUR FRA 50'ERNE TIL 80'ERNE

Forskningsprojektet *Dansk rockkultur fra 50'erne til 80'erne* har været i gang siden januar 2003. Der er tale om et tværinstitutionelt samarbejde mellem 14 forskere fra de musikvidenskabelige institutter i Århus, Aalborg og København, Danmark Pædagogiske Universitet, Handelshøjskolen i Århus og RUC. Projektet har hjemsted på det københavnske musikinstitut. Statens Humanistiske Forskningsråd har bevilget 4,3 mio. kr. til det treårige projekt, som skal gå til aflønningen af to ph.d.-stipendiater, frikøb af seks forskere, hjemmeside, to publikationer samt en international conference.

Projektet er opstået som én udløber af de diskussioner, der har pågået siden 2000, om at oprette et rockmusikeksperimentarium i Roskilde. Andre resultater af disse diskussioner er den påbegyndte indsamling af fonogrammer, memorabilia osv., en fast udsendelse på DR ('Spadestik') og planerne om en *musicon valley* i Roskilde.

I projektet antages det, at rockmusik siden midten af 50'erne har indtaget en stadig mere central position i dansk kulturliv, først som modsætning til en etableret finkultur, siden som en integreret del af en kultur, hvor markørerne for hhv. fin- og populærkultur har været mindre markante. Denne udvikling er sket i stadig forhandling mellem flere forskellige kulturelle mønstre, først og fremmest mellem internationale, massemedierede rock- og ungdomskulturer (specielt anglo-amerikanske) og lokale og nationale, populærmusikalske og -kulturelle samt sociale traditioner. Disse processer, hvori musikken er den væsentligste sammenhængs- og identitets-skabende faktor, anskues her samlet som dansk rockkultur og udgør projektets genstandsfelt.

Vi vil inden for flere områder undersøge, hvordan sociale og kulturelle interaktioner har konstrueret lokale og nationale rockkulturer i en stadigt intensiveret globaliseringsproces og analysere dynamikken i moderne mellem forskellige kulturelle mønstre og mellem de enkelte, lokale aktører (musikere, publikum, branchefolk, 'modstandere' af rockmusikken). Med hensyn til den udenlandske påvirkning løber der spor fra *imitation* af forbilleder til *inspiration* fra forbilleder, dvs. en bevægelse fra afhængighed til delvis selvstændighed, hvor der bliver plads til egne, lokale erfaringer – fx brugen af dansk som sprog og tilpasning til lokale musiktraditioner. Til gengæld bliver påvirkningen fra ældre dansk populærkultur stadig mindre, specielt da rocken begynder at skille sig ud fra sit 'andet', poppen.

Musiknologi og bourdieusk kulturteori udgør den teoretiske ramme for projektet samt det specifikke udgangspunkt for nogle af delprojekterne. Projektet griber til en postkolonialistisk inspireret musiknologi for at kunne gennemføre analyser på detailniveau, både for at kunne forklare de stadige og komplekse ændringer i feltet og for gennem det antropologiske feltarbejde at kunne fastholde og tolke de enkelte aktørers livshistorier og udsagn. Begrebskomplekser som 'identitet', kulturel frisættelse i senmoderniteten, diskussion af 'danskhed' og 'fremmedhed' samt 'lokalt/globalt' (forklaringer på interaktionen mellem det lokale og det globale) vil fungere som ledetråde. Desuden vil et hverdagssociologisk perspektiv blive anlagt for at belyse konkrete, affektive og betydningsmæssige aspekter, der er knyttet til musikteknologien.

Vi vil samtidig bidrage til generelle musikvidenskabelige diskussioner. Dels debatten om musiknologiens bidrag til en anderledes musikhistorisk skrivning, her i forbindelse med en fremstilling af den danske rockmusiks historie; dels debatten om problemerne vedrørende analysen af rockmusik, bl.a. ud fra en forståelse af den som aural overlevering.

Mens musiknologi og hverdagssociologien inddrages med henblik på at kunne analysere kompleksiteten på det hverdagslige niveau, er det hensigten at inddrage bourdieusk kulturteori for at kunne begribe etableringen af og udviklingen af rockkulturen samt dens relation til andre kulturelle felter. Med Bourdieus udgangspunkt i antropologien ligger de to teorikomplekser samtidig i forlængelse af hinanden. Dansk rockkultur vil blive analyseret som et dynamisk felt. Feltet dannes så småt fra midten af 50'erne og får sine egentlige konturer i

slutningen af 60'erne, hvor forskellige agenter har positioneret sig i forhold til hinanden og der er enighed om et fælles værdigrundlag. Feltet stabiliseres gennem 70'erne og kan rumme punkens og siden ny-rockens heterodoxier. Alligevel har feltet uklare grænser, dels pga. den tætte forbindelse til internationale, musikalske og ungdomskulturelle felter, dels pga. relationen til det nationale kulturelle felt, hvor det som delfelt langsomt kæmper sig opad i hierarkiet.

Det er hensigtsmæssigt at afgrænse projektet kronologisk i 80'erne, da feltet på det tidspunkt opnår alle sine markante træk og fordi tiden efter byder på anderledes problematikker. Feltet mister noget af sin sammenbindingskraft pga. de mange forskellige musik- og livsstile, hvoraf kun nogle kan opfattes som rock og rockkultur. Blandt de væsentlige elementer i rocken siden 80'erne er fx den generelle accept af rock blandt mange generationer og dens delvise indoptagelse i finkulturen, musikvideoens fremkomst, en øget refleksivitet, hyppig anvendelse af distanceringsgreb (fx pastiche), digitalisering og senest MP3-filerne ændring af cd'ens status.

Som nævnt består projektet af 14 delprojekter. Otte af projekterne er finansieret af forskningsrådsbevillingen: Rockkulturens historiografi og formidling (Morten Michelsen, KU, forskningsleder), Rockkulturens internationale relationer og begrebet 'danskhed' (Annemette Kirkegaard, KU), Rockkulturens læreprocesser og feltdannelse (Gestur Gudmundsson, DPU), Rockkulturens fans (Lisbeth Ihlemann, KU), Rockkulturens musikalske praksis (Charlotte Rørdam Larsen, AU) og Rockkulturens materialitet og distribution (Henrik Bødker, HÅ). Desuden er ph.d.-stipendiaterne Anja Mølle Lindelof og Henrik Smith-Sivertsen (KU) ansat med projekter om hhv. rockkulturen i dansk fjernsyn og dansksprogede versioner af udenlandske rock- og popsange.

Der er desuden seks relaterede projekter. Det er Analyse af rocktekster (Niels Erik Wille, RUC), Århus som rockby (Torben Christensen, AAU), Politisk rock i 70'erne (Olav Harsløf, RUC), Forvaltninger af den folkelige musikkultur i dansk rock, pop og techno ca. 1970-2000 (Henrik Marstal, KU), Generiske klassifikationer af populærmusik belyst ved krydsninger mellem jazz og rock/pop (Fabian Holt, KU) samt Begrebet genre som diskursivt fænomen i populærmusikkritikken (Mads Krogh-Christensen, AU).

Projektet vil blive formidlet skriftligt på to niveauer. For det første gennem en detaljeret introduktion til det omfattende projekt og en jævnlig publicering af arbejdspapirer på projektets hjemmeside (www.rockhistorie.dk) fra alle 14 delprojekter. De vil i begyndelsen være teoriafklarende, siden omfatte foreløbige resultater. Endelig vil afrapportering fra de enkelte delprojekter kunne findes der.

For det andet vil projektet blive formidlet gennem udgivelse af tre antologier. Den første vil være en internetpublikation og indeholde rapporter, ikke mindst om de artefakter, der dukker op fra kældrene. De to andre – i bogform – vil indeholde projektets endelige resultater. Den ene med arbejdstitlen Antropologiske studier i dansk rockkultur, den anden under titlen Kulturanalytiske studier i dansk rockkultur. Desuden er det hensigten at søge artikler fra projektet optaget i internationale tidsskrifter. Endelig kommer to ph.d.-afhandlinger.

I efteråret 2005 planlægges desuden en afsluttende international konference med titlen Lokale og nationale rockkulturer i en globaliseret verden. Efter projektets afslutning vil det være nærliggende at forfatte en videnskabeligt baseret, men alment tilgængelig fremstilling af dansk rocks historie. Dette er dog ikke endelig planlagt.

Morten Michelsen

THE CULTURAL HERITAGE OF MEDIEVAL RITUALS

Since 1 February 2002 a new collaborative and interdisciplinary project – focusing on aspects of Western music history, and more generally on Western cultural history in a theological perspective – has been established by funding from The Danish National Research Foundation for a period of four and a half years. The project is organized as a centre, Centre for the Study of the Cultural Heritage of Medieval Rituals (www.teol.ku.dk/kulturarv) situated at the Department of Church History in collaboration with the Department of Musicology, both at the University of Copenhagen.

A fundamental assumption behind the research plan of the Centre project is that important parts of the musical, poetical, theatrical, architectural (and, more generally, visual) in European cultural production may be read as receptions of texts, music, performative actions, as well as visual artefacts connected to the ritual practices of the medieval Latin Church (European culture should not be taken as a strictly geographically delimited Europe). The aim is to examine representations connected to medieval rituals as well as later cultural practices (often tied to performative acts) in a long-term perspective. The project proposes a metahistorical construction reading parts of the ‘later’ practices as a ‘heritage’ of the former. Whereas the traditional appropriation of the so-called Gregorian chant as the ‘beginning’ of a European music history highlights a process of ‘secularization’, a certain amount of ‘sacralization’ is an important feature of this involved history. One may point to Wagner and Nietzsche, and in our time to Karlheinz Stockhausen, but certainly also to practices from the so-called popular music culture as studied (also within the Centre project) in current practices around the song writer and performer Bob Dylan.

The Centre project is based on seven individual subprojects which form the backbone for a research plan which is necessarily supplemented by other contributions from scholars from various disciplines and interdisciplinary fields.

The overall construction of the Centre project is dealt with by moving back and forth between two levels of discourse. One level consists of the individual sub-projects and topics with each their disciplines, special areas and methodology. The other level must be described as the unfolding of a narrative technology connected to an idea of a cultural history told through several voices. These are not to be harmonized but to be integrated into a polyphonic web of individual historical accounts with no absolute claim of being ‘true’, each considered as a partial account to be put into perspective and possibly even contradicted by others. This part of the project has been inspired by the recent reception-historical biblical discussion by André LaCocque and Paul Ricoeur.¹

Each subproject throws light on a particular side of the overall project. For instance, connecting the development of aesthetics to changes in ritual (and liturgical) practices and interpretations (Eyolf Østrem’s, Heinrich W. Schwab’s and Nils Holger Petersen’s subprojects), leads to multi-faceted historical narratives constructing connections between ritual practices of the early Middle Ages and postmodern European culture.

The international conferences of the Centre, *The Cultural Heritage of Medieval Rituals I: Genre and Ritual* (December 2002) and *The Cultural Heritage of Medieval Rituals II: Creation and the Arts* (December 2003), have spanned the entire period of the Centre project contributing to a complex understanding of the cultural transformations during the approximately one thousand years with which the centre deals. Similarly, Centre conferences in 2004 and 2006

¹ André LaCocque and Paul Ricoeur, *Thinking Biblically: Exegetical and Hermeneutical Studies* (Chicago, 1998), xiv-xv. Cf. the discussion in Nils Holger Petersen, Nicolas Bell and Claus Clüver (eds.), *Signs of Change: Transformations of Christian Traditions and Their Representation in the Arts, 1000-2000* (Amsterdam, 2004, forthcoming), introduction.

will both summarize and problematize general Centre project assumptions. The Centre will publish monographs and articles from each subproject as well as a number of essay collections reflecting the overall perspective of the Centre. Two Centre books are presently under preparation: *The Appearances of Medieval Rituals: The Play of Construction and Modification* (Turnhout, 2004), and *The Cultural Heritage of Medieval Rituals: Genre and Ritual* (Copenhagen, 2004).

The seven subprojects are carried out by five postdoctoral research fellows, a Ph.D.-student, and a joint project by the leaders (in the following presented in this order, including the year of project start). Of these seven projects, four deal with music and three have distinctly musicological affiliations.

1. Jeremy Llewellyn's project, *Lucca, Biblioteca Capitolare, ms. 608: An Edition with Commentary of a Thirteenth-Century Tuscan Ordinarium* (2002-), has as its basis a liturgical manuscript which is a witness to a (conservationist) interest in early liturgical chants of the tenth century and in liturgical commentaries from the Carolingian period. It is also strongly marked by the liturgico-musical innovations which at the time when the manuscript was copied were making their presence felt, among other things through the expansion of polyphonic techniques. The purpose of the sub-project is to re-examine the traditional periodizations of the cultural history of medieval Italy, as well as aspects of the reception history of important late ninth-century musical chant types approaching these goals through the examination of one connected musico-liturgical repertory.

2. Mette Birkedal Bruun studies spatial structures of Cistercian monasticism. Her project, *Cistercian Ideals of Ritual and Spirituality and the Seventeenth-Century Revival of the Cistercian Ethos of the Twelfth Century* (2003-), has two focal points. First, concerning Cistercian ideals and practices in the twelfth century: the exchange between the spatial representation of the spiritual universe, on the one hand, and the concrete framework of the monastery (i.e. the architecture as well as the liturgical rhythms of everyday routines and feasts), on the other. Secondly: the reform at *La Trappe* in the 1660s where reformers sought to revitalize Bernardine Cistercianism, among other things also through a liturgical reform. Mette Birkedal Bruun investigates this seventeenth-century version of Cistercian monastic ideals and practices using the ritual life as a lens, focusing on the interaction between the Cistercian tradition and the extra-mural cultural history.

3. Eyolf Østrem: *The Aesthetics of Liturgical Music (1450–1650)* (2002-). Presentations of medieval and renaissance church music usually emphasize its liturgical function and lets the aesthetic qualities of music be subordinate to its fulfilment of genre criteria (mass, motet, madrigals etc.). An aesthetic response to music, according to this view, develops later, as a result of a de-functionalization of music and of the notion – specifically connected with the rise of instrumental music – that music can carry a meaning on its own, without the help of words. This development culminates with the inclusion of music in a system of *Beaux arts* in the eighteenth century, i.e. a paradigm where such artefacts can be regarded independently of their religious/liturgical function.

The aim of Eyolf Østrem's project is to study the medieval roots of that independent aesthetic response. The study is concerned with music composed in a ceremonial framework. It has two – interconnected – focal points, one aesthetic and one musicological. The first explores to what degree central elements of a modern aesthetics of music can be found already in an earlier period. One such element is a 'concert-like' way of listening to music. Another is the notion of autonomous music. St Augustine's idea (c. 400) that music may take over where words no longer suffice, was a central notion in the Middle Ages. Around 1800, the same idea is basically found again, now transformed from its original religious setting into an ideal for all art: that of expressing the ineffable. This conceptual transformation is accompa-

nied by a shift in ceremonial settings, from the cathedral to the concert hall, but the roots of concert hall aesthetics are sought in religious and liturgical conceptions about music, as well as in their corresponding functional setting. This part of the study consists largely in scrutinizing writings about music and liturgy.

Secondly, Eyolf Østrem studies the same development in the notated music. The primary – but not exclusive – focus is liturgical polyphony from the period 1450 to 1650. But also a traditionally ‘functional’ genre like the Italian (polyphonic) *lauda* – the later history of which has not been studied to any large extent from a musicological perspective – forms an important point of this subproject which – altogether – seeks to reconsider the influence of medieval liturgical thoughts and practices for the later transformations of the concept of music.

4. Sven Rune Havsteen’s project, *Transformations of Medieval Ritual Practices and the Use of Music and Poetry in the Lutheran Tradition* (2004-), is concerned with Lutheran thoughts on the status of the arts, primarily the musico-poetical ‘work of art’ in connection with the transformations of medieval ritual practices which may be said to have taken place from the sixteenth through the eighteenth centuries. The project will include investigations of liturgical and extra-liturgical uses of what eventually came to be described as artistic expressions (in Passion music, the oratorio, contemplative music, and hymns), and also discussions of the visual space in which such music-poetic practices took place. It will discuss the emergence of the concept of art in treatises belonging to a Lutheran theological tradition: poetics, sermons, introductions to editions, and Bible commentaries. Thus, the project will take up a vast material which has not so far been sufficiently dealt with in scholarship from points of view of intellectual and cultural history.

5. Stephanie Moore Glaser’s project, *Secularizing the Gothic Cathedral and Sanctifying the Eiffel Tower: Architecture, Religion and the Arts in Late Nineteenth- and Early Twentieth-Century France* (2003-), deals with the nineteenth century, an era of rising nationalism and religious revivals, where the Gothic cathedral gained a particular status as national symbol and the fullest expression of the Christian faith. By the end of the century the edifice was perceived to symbolize a harmonious social order, Christian in spirit, but secular in practice.

The French in particular recognized the Gothic cathedral to be the ultimate architectural and artistic achievement, and held it up as the standard against which all new structures, including the Eiffel Tower, had to be judged. Criticizing the Tower as unaesthetic and meaningless, some declared it to be the new spire of the church of Capitalism. This use of religious vocabulary was more than metaphoric, for it condemned the new social order by means of a religious one, and it demonstrated the deeply-ingrained cultural significance of the Gothic edifice even in an era when religion was gradually becoming marginalized.

This complex interweaving of the secular and the religious comes to the fore in literature and in the visual arts, where the cathedral and the Eiffel Tower are juxtaposed, until, after the turn of the century, the ideological associations of the cathedral are transferred to the Tower, turning it into a mystical symbol of Art and ultimately an alternative cathedral where Christian rituals, however emptied of their sacred meaning, are represented.

By examining the secularizing discourses attached to the Gothic cathedral as a significant development in the nineteenth-century appropriation of medieval society and religious practice, this project will explore the discursive and visual strategies which, unintentionally or intentionally, went into the process of sanctifying the Eiffel Tower. The interarts perspective brings together the various dimensions of the Tower’s relation to the Gothic Cathedral and to Christian ritual.

6. Margrete Syrstad Andås: *Acceptance, Rejection, Creation: The Gothic Cathedral of Trondheim and its Intellectual and Political Context* (2003-). Medieval Norway stretched from the

Orkneys, Iceland and Greenland in the West, to Jämtland and Härjedalen in the East. The centre of the archbishopric was the town of Nidaros (Trondheim) with its cathedral, at the mouth of the river Nid. The cathedral housed the shrine of the royal Saint Olav, and was an important place of pilgrimage. King Olav the Gentle founded the first cathedral ca. 1070. By the end of the twelfth century, extensive rebuilding had begun, and during the thirteenth century the Gothic cathedral was built. This period was a time of consolidation in Norwegian history, of centralization and increasing stabilization, where both state and church established themselves as legitimate rulers of the society. Norway was at that stage a financial and political force in the North, both as a kingdom and as a province for the Catholic Church.

The project aims to elucidate the cathedral as an expression of its political and religious contexts. During the process of constructing the edifice, choices had to be made. The project aims at interpreting the underlying goals and aims of such choices in order to construct the theological, intellectual and political attitudes and ambitions of the commissioning environment. The relationship between two central forces of Norwegian medieval society, king and archbishop, acting as agents in the process of building, is explored. The Gothic Nidaros Cathedral is no longer directly accessible. The medieval fabric, rediscovered through layers of medieval and post-medieval restorations, is the focal point of the study. However, contemporary written sources, such as chronicles, charters, letters, testaments, homiliaries and liturgical writings are also important. Within the first quarter of the thirteenth century, the Nidaros Ordinal was completed and the Gothic cathedral was begun. Through the Ordinal, a picture of the Nidaros liturgical use is given, showing the religious choreography and the ritualized life of the cathedral. The project aims at understanding the dynamics between religious ritual and space through a comparative analysis of liturgical source material and the architectural choices as they can be construed. The liturgical material provides possibilities to understand ideas embodied in the building.

7. Nils Holger Petersen's and Heinrich W. Schwab's project, *Musica religiosa around 1800 in Copenhagen* (2002-), uses the notion *musica religiosa* as a working term for non-liturgical vocal music composed for ecclesiastical (or sometimes for private) use as well as for performance of such works in public concert halls for enlightened and educated music listeners in a non-confessional context. *Musica religiosa around 1800* generally displays an interest in combining the aesthetics of composition, of musical beauty, with the idea of the musical sublime. At this time concert performances became of increasing importance and crucial to the development of new musico-poetical ideas concerning the (religious) significance of music (as developed by German poets like F.G. Klopstock, J.G. Herder, H.W. Wackenroder, Ludwig Tieck, and later E.T.A. Hoffmann) anticipating the idea of absolute music (a phrase coined by Richard Wagner after the mid-nineteenth century).

In C.F. Michaelis' treatise *Über das Erhabene in der Musik* from 1801, two Copenhagen composers central to the development of *musica religiosa* around 1800, J.A.P. Schulz and F.L.Ae. Kunzen, are mentioned together with C.P.E. Bach, Haydn, and Mozart. At the time, Copenhagen was considered a significant music city in Europe, not the least through their work. Our project will document this music and shed new light on its theologico-cultural context, taking into consideration liturgical practices and church concerts. One of the important large scale works belonging to this new genre, which Kunzen wrote in 1797 to a poem by the Danish poet Jens Baggesen, *The Hallelujah of Creation* (Skabningens Halleluja) will be analyzed and made available in a new edition.

Nils Holger Petersen & Heinrich W. Schwab

Conferences

MUSIK OG INTERMEDIALITET

Den 14. november 2003 afholdt Netværk for Tværvideenskabelige Studier af Musik og Betydning, i daglig tale NTSMB, under overskriften *Musik og Intermedialitet* sit femte nationale møde. Mødet bød på en række indholdsrige oplæg, præsentationen af et helt nyt netbaseret musiktidsskrift samt stiftelsen af foreningen NTSMB (jf. www.humaniora.sdu.dk/~ntsmb).

Musik og sprog kan betragtes som to væsensforskellige og medielt betingede udtryks- og kommunikationsformer, hvilket gør overgangen mellem musik og sprog interessant set i forhold til musikalsk betydningsdannelse og erkendelse. I forlængelse af denne problematik forsøgte en række oplægsholdere ud fra hver deres faglige baggrund på mødet at fastholde og karakterisere aspekter af overgangen fra musik til sprog, erkendelse og betydning. Undertegnede lagde ud med et forsøg på at beskrive en række erkendelsesmæssige aspekter af musikanalytiske intermedieringer såsom nodeskriften, klaveret og fonogrammet. Så fulgte Amalie Ørum hvis oplæg ud fra en række filosofiske betragtninger forsøgte at anskue det æstetiske som en art selvskabelsesprojekt – en eksistentiel strategi. Som et helt tredje perspektiv på problemstillingen redegjorde Tony Brooks (Aalborg Universitet) herefter for sit arbejde med såkaldt æstetisk resonante rum, dvs. computerbaserede interaktioner mellem menneske og musik.

Mogens Andersen bød på en konkret og mere traditionel analyse af betydningsdannelsen i Nørholms og Schnittkes symfonier, og i forlængelse heraf gav både Lars Ole Sauerbjerg (Syddansk Universitet) og Erik Voldbjerg Arent (Aarhus Universitet) en række indsigtfulde og tankevækkende eksempler på sprogets nødvendige, men også altid utilstrækkelige betydning for analysen af musik. Mødet sluttede med en præsentation af Jan Hatt-Olsen og Bent Nielsens IMP-projekt: Et forsøg på at skabe en ny komposit kunststart i et samspil mellem musik og lyrik. Trods de mange og forskelligartede oplæg fremstod mødet som en afsluttet enhed – et indholdsrigt indblik i et komplekst problemfelt.

JMM: Journal of Music and Meaning er navnet på Danmarks nyeste musikvidenskabelige tidsskrift. Som nævnt er JMM netbaseret (www.musicandmeaning.net), og som navnet antyder, er hovedsproget engelsk. JMM's sigte er internationalt og tidsskriftet skal bl.a. indeholde artikler og debat i relation til NTSMB's aktiviteter. – Et spændende tiltag som i kraft af sin internationale orientering og sin brede tilgang til forskningsfeltet musik og betydning vil være et frisk pust i den hjemlige musikforskning.

Efter en årrække at have været finansieret af Statens Humanistiske Forskningsråd skal NTSMB-netværkets aktiviteter i fremtiden foregå på foreningsbasis. På den stiftende generalforsamling for foreningen NTSMB, der fulgte umiddelbart efter mødet, blev den energiske initiativtager i netværket Cynthia M. Grund valgt som formand for en talstærk foreningsbestyrelse bestående af unge ildsjæle i dansk musikforskning.

Hjarne Fessel

MEDIEVAL AND RENAISSANCE MUSIC CONFERENCE, JENA, 2003

Da undertegnede i 1994 var til *Medieval and Renaissance Music Conference* i Glasgow, var man nået til den toogtyvende i rækken af årlige konferencer. Selvom man siden har strøget ordet "annual" fra titlen og er holdt op med at tælle, så er afholdelsen af disse konferencer fortsat både regelmæssig og livskraftig, og man har tilmed engang imellem bevæget sig uden for de britiske øer. I 2001 afholdtes konferencen i Italien (Spoleto), og efter en tur omkring Bristol i 2002

havde den så i 2003 debut i Tyskland med Institut für Musikwissenschaft Weimar-Jena som arrangør (2004 skal Glasgow igen være værtsby). Fire hedebløddage, 31. juli til 3. august, hvoraf de tre første blev afviklet på Friedrich-Schiller-Universität i Jena og den sidste på Hochschule für Musik Franz Liszt i Weimar. I begge tilfælde smukke, (musik-)historisk interessante byer.

Der er ingen tvivl om, at netop denne konference har status af lidt af et *must* for mange middelalder- og renaissancemusikforskere. Med en placering imellem de store meta-kongresser og de mindre konferencer/symposier med stram emneafgrænsning er der her plads til alle specialisterne, hvis de ellers gider at komme. Og det gør de som sagt i ret stort antal: de ca. 80 papers var en fordobling i forhold til 1994, og selvom den tyske repræsentation af naturlige årsager var usædvanlig markant, skortede det ikke på de betydningsfulde anglo-amerikanske deltagere.

Programmet var sammensat i to parallelle spor uden egentlige tematikker eller overskrifter, dvs. overvejende af 'frie' indlæg som med større eller mindre relation til hinanden var samlet i større eller mindre klumper. Eneste reelle undtagelse herfra var fokuset på de berømte Jenaer Chorbüchern opbevaret på Thüringer Universitäts- und Landesbibliothek Jena. De deltagere, som havde fulgt opfordringen fra konferencens *call for papers* om at præsentere indlæg relateret til disse vigtige manuskripter, fik nærmest tildelt en hædersplads, idet deres bidrag udgjorde konferencens eneste plenarsessioner. Samtidig var der mulighed for – i mindre grupper, i få minutter og under skrappe sikkerhedsforanstaltninger – at få forevist nogle af de imponerende codices: nok se, men bestemt ikke røre! Herbert Kellman (University of Illinois at Urbana-Champaign), som i 1961 var en af de første udlændinge, der fik tilladelse til at studere disse korbøger, introducerede de programlagte sessioner og fungerede tillige som alvidende 'kustode'. Programmet til den ene af kongressens koncerter, med vokalensemblet Singer Pur, var tilsvarende bygget op omkring Pierre de La Rues 6-stemmige messe *Ave sanctissima Maria* fra Chorbuch 4, med indskud af andre liturgiske kompositioner fra korbøgerne.

Bortset fra plenarsessionerne, som trak ca. 100 tilhørere, var det de 'gamle kæmper', såvel person- som emnemæssigt, der tilsyneladende havde størst tag i folk. Fx var Barbara Haggh-Huglos og Michel Huglos (University of Maryland) fælles præsentation af deres studier omkring den berømte 'F'-kilde til *Magnus liber organi* (Codice Pluteo 29.1, Biblioteca Laurenziana, Firenze, som de i 1998 havde lejlighed til personligt at studere i 7 timer), meget velbesøgt, og det samme gjaldt for bl.a. Margaret Bent og David Hiley. Og selvom der kan registreres et voksende antal bidrag med fx tværfaglig karakter, domineres et sådant program i stor udstrækning af velkendte emner. Det ser i hvert fald (heldigvis) ud til, at der fortsat er masser af kød på fx solmisation, hexachord, modal rytme og modal analyse, notation og tekstlægning samt på det kanoniske persongalleri Machaut, Josquin, Obrecht, Isaac, Lassus, Palestrina m.fl.

Selvfølgelig er der også bidrag, som bevæger sig lidt væk fra den store middelalder-renæssance-Autobahn (også heldigvis, vil nogen sikkert mene). Der har i de seneste år bl.a. kunnet spores en tendens til, at forskningsfeltet er blevet udvidet til også at omfatte de store personligheder og musikforskere, som gennem de sidste par århundreder har bidraget væsentligst til (gen-)opdagelsen og udforskningen af tidlig musik. Som et eksempel herpå kan i nærværende sammenhæng nævnes en session, som det var blevet muligt at sammensætte, og hvis tre bidrag alle beskæftigede sig med sådanne pionerer, nemlig Bernhard Bleibingers (München) indlæg "Zum 100sten Geburtstag von Marius Schneider. Europäisches und Außereuropäisches in den Mittelalterforschungen Marius Schneiders", Barbara Eichners (Jesus College, Oxford) "Gottlieb Freiherr von Tucher und seine Pionierarbeit für die Wiederentdeckung der italienischen Kirchenmusik" samt undertegnedes "Knud Jeppesen: Correspondences? – Catalogue? – Biography?".

Thomas Holme Hansen

SVENSKA SAMFUNDET FÖR MUSIKFORSKNINGS 5. KONFERENCE,
GÖTEBORG, 2003

Musikvetenskap idag er den faste overskrift for en række konferencer som vores søsterselskab i Sverige har afholdt en gang om året siden 1998, med undtagelse af 2000 hvor der var Nordisk Musikforskerkongres i Århus. Tilsvarende vil den kommende fællesnordiske kongres i Helsingfors bevirke at det årlige sommermøde springes over i 2004.

Efter en dobbeltstart i den lille by Falun højt oppe i landet har konferencerne de tre seneste år været afholdt i Göteborg – nu senest i dagene 3.-5. juni 2003 – hvilket vil sige i bekvem afstand også for andre skandinaviske folk af faget. Og selvom årsmøderne fungerer som et fremlæggelsesforum for musikforskere der har deres virke i Sverige, er der grund til at interessere sig for det der foregår på disse konferencer, også som udefra kommende kollega. Den mest nærliggende motivation for at aflægge et besøg er vel – foruden en almindelig nysgerrighed og interesse – at forsøge at lure svenskerne den succes af, som det må siges at være at gennemføre sådanne mini-kongresser uden slinger i valsen: en gang om året – værsgo. Vil sådan noget overhovedet kunne lade sig overføre til Danmark? Jeg tvivler. I hvert fald ikke umiddelbart, tror jeg.

Svensk musikforskning af i dag udgør, set i forhold til situationen herhjemme, et relativt bredt miljø, både professionsmæssigt og uddannelsesmæssigt. Og forklaringen på dette er, som jeg vurderer det, at den musikvidenskabelige uddannelse ved universiteterne 'bekender kulør' på helt anderledes måde end i Danmark, idet den ikke som her til lands er nært forbundet med gymnasieskolen som det dominerende, designerede arbejdsmarked, men netop er en uddannelse i – musikforskning. Det var lige så overraskende som glædeligt at konstatere at et større antal studerende deltog i den conference som her omtales, og sågar med indlæg: diverse 'ventileringer' af større eksamensopgaver. Det ville danske studerende selvfølgelig også kunne gøre med deres specialeafhandlinger, men spørgsmålet er om deres mentalitet ville tilsige dem at gøre det.

Danske universitets-musikstuderende føler sig vist ikke så meget som forskerspirer, men som kommende musikformidlere, eller mere ligeud: musiklærere. Svenske studerende som vil den vej er henvist til konservatoriernes særlige linie herfor. De øvrige må ganske vist se frem til et helt anderledes usikkert virkefelt, men musikvidenskab tiltrækker alligevel ganske mange studerende. At de egentlige forskerstuderendes antal er væsentligt større i Sverige end Danmark, hvor ph.d.-studerende er fatalt få, kan være en følge af en kortere basisuddannelse i Sverige (kun tre år) og et noget længere doktorandstudium på fire år, men disse forhold forklarer det kun delvis: lige så væsentligt er at identiteten fremtræder klart ved de svenske musikvidenskabelige institutioner. Og at der her igennem også skabes en mere iøjnefaldende og varieret forskningssektor.

En anden årsag til sommermødernes levedygtighed tror jeg har at gøre med at stemningen på disse konferencer er særdeles hyggelig: de har en udpræget flad, dvs. u-hierarkisk struktur, hvor enhver har al mulig grund til at føle sig godt tilpas. Og så er omgivelserne nærmest ideelle, med Musikvetenskapliga institutionen og Musikhögskolan som næsten umiddelbare naboer – lige bag ved Götaplatsens kulturcentrum og med den universitære partners eksklusive beliggenhed højt over Näckrosdammens park og bag den universitets-campusen. Sessionerne i dagens løb, *in pleno* eller i to parallelle sektioner, huses i Musikhögskolans lokaler, mens aftenerne former sig som selskabeligt samvær i og navnlig på det musikvidenskabelige institut: terrassen oppe på Lyckans Väg.

Den bredere personkreds i svensk musikforskning har også en anden vedkommende anledning til at mødes og udveksle synspunkter på en årlig basis, idet en betydelig del af den samlede aktivitet stadigvæk har svensk musik, resp. musikhistorie og det hjemlige musikliv som fælles reference. Men det kunne dog se ud til, ud fra mængden af referater på konferencen, at navnlig de unges, inklusive studenternes emnefelter – her, som overalt, med den massemediale musik som dominerende – er ved at ændre på denne koncentration. Et forhold som

jeg registrerede i højere grad som anderledes end i de vante omgivelser på Aarhus Universitet, var at ikke så få deltagere har deres videnskabelige interesser nært forbundet med et musiker-mæssigt engagement, til trods for at uddannelsen ikke forudsætter færdigheder eller inkluderer undervisning af den art – når bortses fra den særlige orgelinstitution under Musikhögskolan i Göteborg (GOArt) med dennes tilknyttede forskeruddannelse.

Konferencen indledes, efter en traditionel svensk, hjertelig og uformel velkomst, med et foredrag ved en indbudt, udenlandsk kollega: den årlige såkaldte *Tobias Norlind*-forelæsning. Foredraget trykkes derpå i den kommende årgang af *Svensk tidskrift för musikforskning*. Valget var denne gang faldet på undertegnede som havde fået frie hænder og valgt emnet: “‘Værk’ og ‘liv’ som (modstridende?) musikvidenskabelige grundlag”. Det var i dette tilfælde en art programdiskussion, med en (gammel-)humanistisk tolkende indstilling stillet over for en mere samfundsvidenskabelig, sociologisk beskrivende: med nøglekategorien ‘værk’ sat op imod ‘liv’. Eller om man vil: de gamle universiteters musikvidenskab ‘konfronteret’ med de yngre universiteters, og her ikke mindst med adresse til situationen som jeg mener at kunne registrere den i Sverige. – Hvad der naturligvis bidrog konkret til en efterfølgende diskussion.

Et halvt hundrede personer deltog i konferencen. Der var tilmeldt i alt 30 frie, på forhånd abstract’erede indlæg, af hvilke næsten alle blev gennemført med påfølgende kort diskussion, helt som efter de større musikforskerkongressers hovedmønster. Emnerne spændte tilsvarende vidt og skal ikke her forsøges skitseret m.h.t. deres brogethed; abstractene kan – ligesom programmerne for de tidligere konferencer – læses på Svenska samfundet för musikforsknings hjemmeside, www.musik.uu.se/ssm.

Som så ofte før er det efter deltagelsen i et sådant arrangement ikke så meget de mange nye faglige input man tager med sig hjem som det værdifulde udbytte af dagene, men indtrykket af et fælles engagement og et sammenhold omkring nogle af de til alle tider mest væsentlige sider af forskertilværelsen: åbenhed og lytten. Og for os ældre måske også: at give de yngre og helt unge lov til at føle sig som fuldgyldige medlemmer af en faglig korporation: et *universitas*, som en sådan sammenslutning blev kaldt i middelalderen. – Alt dette er værterne fra det svenske musikforskerselskab i hvert fald storartede til at fremme med deres årsmøder ved forsommertide.

Bo Marschner

THIRD BIENNIAL INTERNATIONAL CONFERENCE ON TWENTIETH-CENTURY MUSIC, NOTTINGHAM, 2003

To år og en verden til forskel. Da *The Second Biennial International Conference on Twentieth-Century Music* i 2001 blev afholdt på Goldsmiths College, London, refererede betegnelsen det 20. århundredes musik underforstået til kun et eksklusivt hjørne af alverdens musikliv, nemlig vestlig kompositionsmusik. To enkeltstående sessioner om henholdsvis rockmusik og jazz syntes nærmest fejlplacerede. Men med den progressive programpolitik, som en ny og (med fare for at lyde aldersdiskriminerende) yngre programkomité havde lagt for den tredje konference i rækken, afholdt i Nottingham i juni 2003, nærmede titlen sig en egentlig berettigelse. Skønt indlæg om kompositionsmusik fortsat dominerede kvantitativt, var det en genremæssig og tematisk tværdisciplinær vidvinkel, der profilerede konferencen som helhed. De to plenarsessioner omhandlede således dels lydoptagelsens musikulturelle betydning i det 20. århundrede, dels kontemporær islamisk musikkultur, mens de to keynote-talere Georgina Born (Cambridge University) og den hollandske komponist Louis Andriessen talte om henholdsvis musikalsk mediering ud fra en antropologisk vinkling og erfaring med musikalske multi-medier i egen

værkproduktion. Også konferencens aftenarrangementer understregede denne inklusivitet ved ud over to kompositionsmusik-koncerter at omfatte filmfremvisning af Baz Luhrmanns *Moulin Rouge*, som var blevet tematiseret i en særskilt session, samt *state of the art* elektronisk dj'ing med titlen *saltlick-live* ved Matthew Sansom.

Konferencens i alt 22 tematiske sessioner dannede en repræsentativ mosaik over musikvidenskabens aktuelt meget sammensatte og fragmenterede praksis i beskæftigelsen med den nære musikalske fortid og vor fælles samtid. Men skønt de godt 150 konferencedeltagere repræsenterede meget forskellige musikverdener og forskningstraditioner, synes udvekslingerne i forlængelse af de enkelte sessioner tydeligt at pege i retning af en måske forventelig fordring om en kollektiv 'kulturaliseret' og 'globaliseret' akademisk bevidsthed, der som udgangspunkt var gearret til at anerkende alverdens musik og dens mangfoldige konceptualiseringer. Dette skyldes måske, at hvor nye tværdisciplinære dagsordener inden for musikforskningen i de seneste tyve år oftest er blevet sat af forskere, der var forankret uden for musikvidenskabelige institutioner, vidnede konferencen om, at primært yngre tværdisciplinære forskere nu har fået ansættelse inden for musikvidenskabens traditionelle institutionelle rammer, hvilket medfører en ændring af den i bredeste forstand akademiske kanon. At denne tendens så tydeligt manifesterede sig ved denne konference skyldtes utvivlsomt, at programkomitéen (bevidst?) havde udvalgt mange unge, primært britiske forskere. Aldersprofilen, også blandt deltagerne som helhed, syntes således markant lavere end undertegnede tidligere har oplevet ved tilsvarende britiske konferencer.

Det forekom således ekstra passende, at lejligheden også blev benyttet til at lancere et nyt bredt favnende tidsskrift med titlen *Twentieth-Century Music* udgivet af Cambridge University Press (jf. titles.cambridge.org/journals/journal_new_2004.asp).

Steen Kaargaard Nielsen

Danish Musicological Society, 2003

During the spring of 2003 Danish Musicological Society offered three meetings. On February 25 professor Bo Marscher, Aarhus University, presented his Habilitationsschrift *Zwischen Einführung und Abstraktion. Studien zum Problem des symphonischen Typus Anton Bruckners* (Aarhus University Press, 2002). Following the general assembly on March 26 Inger Sørensen, research librarian at the Danish University of Education, introduced her work on the biographies of the Hartmann-family (*Hartmann. Et dansk komponistdynasti*, Copenhagen, 1999) and Gade (*Niels W. Gade. Et dansk verdensnavn*, Copenhagen, 2002). On April 24 Jens Hesselager, University of Copenhagen, based on his Ph.D. thesis, discussed instrumentation, form and narrative strategies in Berlioz. A planned meeting on May 12 with Søren Hallundbæk Schauer presenting his Ph.D. thesis on Per Nørgård, had to be cancelled. This, along with other cancellations and rather small audiences in general, has led the board to decide not to arrange members' meetings for the following year. Instead we have opted for a one-day symposium, where members and non-members are invited. The symposium – celebrating the 50th anniversary of the society – will take place on April 24, 2004, with two main themes: *Organizational aspects of Danish musicology*, and *Research in Danish music culture in the twentieth century*. If successful, we hope to turn the symposium into an annual event.

Morten Michelsen